

Sleutelconcepten in het middenspel 1

Het egelsysteem

Herman Grooten

2021 Thinkers Publishing

Copyright © 2021 **Herman Grooten**

Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming.

Vragen richten aan Thinkers Publishers, 9850 Landegem, België.

Email: info@thinkerspublishing.com

Website: www.thinkerspublishing.com

Redactie & lay-out: Herman Grooten

Software-ondersteuning: Hub van de Laar

Correcties: Jos Sutmuller en Daniël Vanheirzeele

Foto's: Frans Peeters en Jos Sutmuller

Omslagontwerp: Iwan Kerkhof

Foto auteur omslag: Tommy Grooten

Grafische vormgever: Philippe Tonnard

Productie en drukbegeleiding: BESTinGraphics, België

ISBN-nummer: ISBN 978946201260
D/2021/13731/38

Sleutelconcepten in het middenspel 1

Het egelsysteem

Herman Grooten

Thinkers Publishing 2021

www.thinkerspublishing.com

Uitleg symbolen:

!	een goede zet	±	wit heeft duidelijk voordeel
?	een zwakke zet	∓	zwart heeft duidelijk voordeel
!!	een uitstekende zet	+-	wit heeft beslissend voordeel
??	een blunder	-+	zwart heeft beslissend voordeel
!?	een interessante zet	→	met aanval
?!	een twijfelachtige zet	↑	met initiatief
□	enige zet	↑↑	met voorsprong in ontwikkeling
=	gelijkspel	↔	met tegenspel
∞	onduidelijke stelling	Δ	met het idee van
©	met compensatie voor het geof- ferde materiaal	△	beter is
±	wit staat lichtjes beter	N	nieuwtje
∓	zwart slaat lichtjes beter	#	mat
		+	schaak

Bij de meeste diagrammen staat aan de rechterkant een klein blokje. Als dat wit is, is wit aan zet. Staat er een zwart blokje, dan is zwart aan zet.

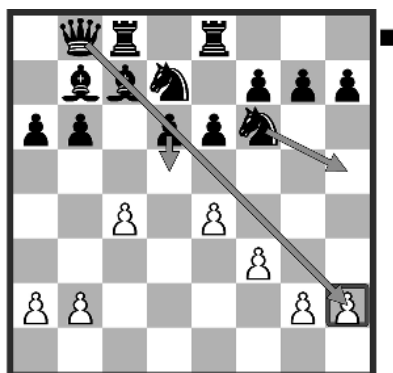
Bibliografie

Megadatabase
Schach für Igel

– Chessbase
– Magnus Georg Grabitz

Visuele hulpmiddelen

In dit boek zullen we regelmatig gebruik maken van verschillende soorten visuele hulpmiddelen. Als schaaktrainer heb ik gemerkt dat het visueel maken van bepaalde strategische of tactische ideeën soms heel verhelderend kan werken. Dit betekent dat sommige diagrammen pijlen zullen bevatten (om de specifieke manoeuvres aan te geven die een speler zou willen uitvoeren) evenals gemarkeerde velden of stukken waarop ik graag de aandacht vestig. Onze softwareontwikkelaar, Hub van de Laar, is het gelukt om manieren te vinden om de visuele hulpmiddelen die in *Chessbase* worden gebruikt om te zetten naar pijlen en markeringen in verschillende grijstinten. Daarmee kunnen de plannen en concepten in één oogopslag worden begrepen. In nevenstaand diagram kunnen we direct zien wat zwart van plan is, evenals de wapens die hij verder nog in zijn arsenaal heeft zitten. De stelling laat op schematische wijze één van zwarts plannen in de egel zien.

In dit boek zullen geen letters gebruikt worden om de schaakstukken aan te duiden maar figurines die we als volgt weergeven:

Schaakstuk	Letter	Figurine
Koning	K	
Dame	D	
Toren	T	
Loper	L	
Paard	P	
Pion	–	–

Inhoudsopgave

Symbolen and bibliografie	4
Uitleg bij de visuele hulpmiddelen	5
Inhoudsopgave	6
Voorwoord	8
Hoofdstuk 1 Leer van de Egel – Klassiekers	11
Paragraaf 1.1 Introductie	12
Paragraaf 1.2 Bobby Fischer	13
Paragraaf 1.3 Julian Hodgson	18
Paragraaf 1.4 Ulf Andersson	24
Hoofdstuk 2 Stereotiepe ideeën in de egel	29
Paragraaf 2.1 Introductie	30
Paragraaf 2.2 Nadere kennismaking met de egel	38
Paragraaf 2.3 Schematisch overzicht van de plannen	39
Paragraaf 2.4 Stereotiepe ideeën voor wit	41
Paragraaf 2.5 Stereotiepe ideeën voor zwart	46
Hoofdstuk 3 Modelpartijen met de egel	53
Paragraaf 3.1 Introductie	54
Paragraaf 3.2 Modelpartijen voor wit	56
Paragraaf 3.3 Modelpartijen voor zwart	78

Hoofdstuk 4 De Maróczy Bind in relatie tot de egel ----- 103

Paragraaf 4.1	Introductie-----	104
Paragraaf 4.2	Geschiedenis van de Maróczy -----	104
Paragraaf 4.3	Achtergronden van de Maróczy -----	105
Paragraaf 4.4	Openingsspel vanuit het fianchetto met g3-----	108
Paragraaf 4.5	Volgordes-----	114

Hoofdstuk 5 Eigen ervaringen met de egel----- 123

Paragraaf 5.1	Introductie-----	124
Paragraaf 5.2	Een ordinaire paardvork -----	125
Paragraaf 5.3	Een aanval vanaf de onderste rij-----	128
Paragraaf 5.4	Revanche!-----	133
Paragraaf 5.5	Een leerzame nederlaag -----	140
Paragraaf 5.6	Strijd tegen een dubbelfianchetto-----	147
Paragraaf 5.7	"Wie is nou eigenlijk de hakker?" -----	154

Hoofdstuk 6 Opgaven met de egel----- 161

Paragraaf 6.1	Introductie-----	162
Paragraaf 6.2	Opgaven met de egel -----	163

Hoofdstuk 7 Oplossingen ----- 167

Paragraaf 7.1	Introductie-----	168
Paragraaf 7.2	Oplossingen van de opgaven-----	169

Hoofdstuk 8 Partijenregister ----- 193

Voorwoord

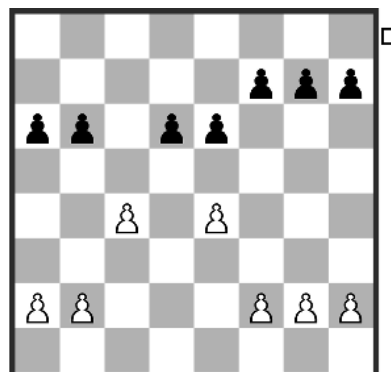
Een nieuwe serie? Jazeker! Het idee hiervoor kwam voort tijdens het schrijven van de boeken in mijn andere serie *Begrijp wat je doet* bij *Thinkers Publishing*. Deze serie behelst de achtergronden van openingen. Om de ideeën van bepaalde openingsvarianten te bespreken, ontkwam ik er niet aan om bij bepaalde middenspelsituaties, opgehangen aan typische pionnenstructuren, uitleg te geven bij de plannen en concepten van dat middenspel. En voor je het weet ga je al redelijk diep in op de stereotiepe manoeuvres die horen bij die middenspelen. Omdat de boeken in eerste instantie om de opening zelf moeten gaan, hield ik me beperkt tot de strikt noodzakelijke uitleg. Maar ergens begon het te knagen. Want als er bijvoorbeeld een stelling met een 'geïsoleerde pion' of de zogenaamde 'hangende pionnen' was ontstaan, kon ik daar eigenlijk niet veel meer over zeggen? En dat kwaliteitsoffer op c3 in het Siciliaans? Was de uitleg bij de bespreking van de compensatie van dit kwaliteitsoffer niet te summier? En zo kwamen er al schrijvend meer gevallen tevoorschijn waarin ik dacht: doe ik de lezer niet tekort, door wat ik weet, niet op te tekenen?

Daarom besloot ik een lijstje aan te leggen van middenspel onderwerpen die ik tegenkwam in de boeken over openingen die misschien beter en in elk geval dieper uitgewerkt zouden kunnen worden. Als schaaktrainer was ik altijd al bezig met construeren van leerstof over het middenspel. Dat was in eerste instantie bedoeld voor topjeugd in Nederland die ik vaak onder mijn hoede had. Gezien het hoge niveau van veel jeugdspelers, moest ik op zoek naar treffende, goed uitgekristaliseerde voorbeelden en bijbehorende verwerking. Dat waren enerzijds tactische opgaven, strategische opdrachten, blindoefeningen en anderzijds stellingen die ze onderling of in een simultaan tegen de trainer konden uitspelen, waarna die partijfragmenten samen geanalyseerd werden. Later verschoven mijn bezigheden steeds meer naar de groter wordende groep clubschakers die ook behoefte had aan schaaktrainingen. Dus in de loop van zo'n veertig jaar heb ik op meerdere niveaus het nodige ontwikkeld aan trainingsmateriaal dat wellicht interessant is voor clubschakers wereldwijd. Daarom heb ik besloten om dit soort thema's ook in boekvorm te gaan zetten. Hoewel er over sommige onderwerpen ook de nodige boeken geschreven zijn, hoop ik met een heldere structuur en een uitgeknipte selectie van instructieve voorbeelden van toegevoegde waarde te zijn.

Het onderwerp van dit eerste boek gaat over het egelsysteem. Dat heeft twee redenen. Toen ik bezig was met mijn boek *Begrijp wat je doet 3-2 Taimanov, Kan & Richter Rauzer* kon ik er niet omheen om ook een apart hoofdstuk over het egelsysteem in elkaar te sleutelen.

Omwille van de lengte van het hoofdstuk en om niet te vervallen in ellenlange verhandelingen heb ik me beperkt tot het absoluut noodzakelijke. Maar daarom bleven bepaalde elementen achterwege.

De tweede reden om dit boek samen te stellen is dat het egelsysteem voor mij speciaal is. Na mijn eerste kennismaking, raakte ik meteen 'verknocht' aan dit loopgravenwerk. Terugtrekken op de onderste drie rijen en dan op een onverwacht moment een uitbraak wagen, dat leek me

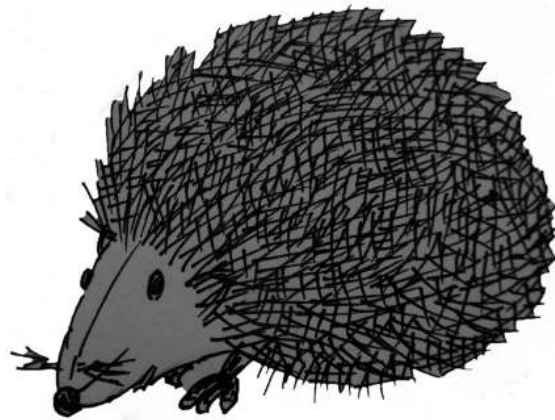
wel wat. Waar ik bij de 'Siciliaanse egel' natuurlijk niet aan toe ben gekomen, zijn de stellingen die ontstaan uit diverse andere openingen, waaronder de flankopeningen en varianten uit bijvoorbeeld het Dame-Indisch en het Nimzo-Indisch. Dat de sterkste spelers ter wereld de egel hanteren, is omdat de onderhuidse spanningen in de stelling uitermate geschikt zijn om met zwart op winst te spelen.

Rest me nog om Jos Sutmuller te bedanken voor het bewerken van al het fotomateriaal en het correctiewerk. Bij dat laatste werd hij geassisteerd door Daniël Vanheirzeele. Ik hoop dat de lezer net zoveel plezier beleeft aan het doorwerken van dit boek, als ik aan het samenstellen hiervan heb gehad!

Herman Grooten, Eindhoven juli 2021.

Hoofdstuk 1

Leer van de Egel
Klassiekers

1.1 Introductie

Als speler heb ik er zelf veel aan gehad om partijen na te spelen van de grote meesters. Dat deed ik niet alleen omdat ik het leuk vond om te doen, maar ook omdat ik nieuwsgierig was naar de ideeën en concepten die deze 'reuzen' in het schaakspel hadden bedacht.

Later werd ik – ook vanwege tijdgebrek – selectiever in de keuze van de partijen die ik wilde bekijken. Ik koos vooral partijen uit met openingsvarianten die ik zelf ook speelde. Want zo kon ik twee vliegen in één klap slaan: de ideeën die een topgrootmeester op het bord tovert, kon ik misschien ook gebruiken als ik dezelfde opening ook op het bord zou krijgen. En dan geldt natuurlijk het principe dat ik hanteer in mijn andere serie boeken: *'Begrijp wat je doet'*. Als je begrijpt hoe de vork in de steel zit, kun je veel eenvoudiger je weg vinden in een stelling die misschien voor de tegenstander als een soort mistgordijn is. Elke partij is weer anders, maar met de ideeën en concepten in je achterhoofd kun je makkelijker navigeren door het oerwoud van varianten en ideeën.

Het zou eenzijdig zijn als een speler alleen maar partijen naspeelt met zijn eigen repertoire en dat heb ik, gelukkig, ook niet gedaan. Soms ontkom je er niet aan als een partij in het middelpunt van de belangstelling staat: die wil je dan ook zien! Een ander criterium geldt ook. Van sommige spelers is het simpelweg een *must* om zijn of haar partijen te bekijken en te analyseren. Zo had ik als opkomend subtopspeler veel aan de partijen mét de analyses van mijn landgenoot Jan Timman. Ik vond het altijd wonderlijk om te zien hoe de latere nummer twee van de wereld een tegenstander puur op basis van een superieure pionnenstructuur helemaal in de soep kon spelen. Het leek er soms op dat hij er geen moeite voor hoefde te doen omdat zijn stukken – door zijn mooie structuur – ogenschijnlijk moeiteloos naar de goede velden gingen, terwijl de tegenstander in volledige wanhoop achterbleef. Het was dan ook niet gek dat er nogal wat spelers opstonden in Nederland die zich de 'Timmanstijl' probeerden eigen te maken.

Van de partijen van wereldkampioen Bobby Fischer was ik ook altijd erg onder de indruk. Als mens heeft hij helaas voor mij afgedaan vanaf het moment dat hij na 20 jaar weer begon te schaken. Maar bij het naspelen van zijn partijen gaat er een wereld voor je open, die voorheen wellicht gesloten was. Al met al kwam er een beperkt aantal spelers op mijn lijstje, van wie ik eigenlijk vrijwel iedere partij wilde naspelen. Van dit gezelschap heb ik een bijzondere partij geselecteerd die in het kader van dit boek past. Veel plezier bij het naspelen!

1.2 Bobby Fischer

Dat Robert James Fischer (beter bekend als Bobby Fischer) zijn tijd ver vooruit was, is algemeen bekend. Bij het naspelen van zijn partijen, valt altijd op hoe kristalhelder de strategie is die hij hanteert, hoe mooi ook sommige combinaties als een soort logisch gevolg van de positionele voordelen die hij vergaard heeft, te voorschijn komen. Eigenlijk is de wijze waarop hij veel van zijn tegenstanders weet te overmeesteren bijna altijd een klassiek meesterwerk, dat door veel schaakstudenten bestudeerd zou moeten worden. Het schaken

lijkt ineens heel makkelijk als je een partij naspeelt van deze gigant in de schaakhistorie. De ideeën die hij tijdens veel van zijn partijen op het bord heeft gebracht, verdienen het om in een mooi rijtje van waardevolle thema's te worden ondergebracht. Daarom is de volgende partij – die niet mag ontbreken in dit 'egelboek' – een waar kunstwerk dat we hierbij in de etalage zetten. Want hoe krankzinnig de speelwijze waarvoor hij kiest in eerste instantie lijkt te zijn, hoe volkomen logisch lijkt die uiteindelijk te zijn op de wijze waarop hij zijn ideeën ten uitvoer brengt. Dit typische plan – dat Fischer met verwisselde kleuren in zijn partij tegen Garcia Soruco in 1966 al had bedacht – behoort nog altijd tot één van de veel toegepaste concepten die in het mondiale schaak gemeengoed zijn geworden. Spelers van wereldklasse in onze moderne tijd, maken nog altijd gebruik van het door Fischer ontworpen schema dat hij nota bene losliet op één van de latere specialisten van het egelsysteem: Ulf Andersson. Zou de Zweed mede door deze partij later in zijn carrière het egelsysteem uitgebreid zijn gaan bestuderen? En heeft hij – wellicht ook geïnspireerd door Fischer's ideeën – de egel zelfs als één van de belangrijkste peilers in zijn openingsrepertoire opgenomen?

Sleutelconcepten in het Middenspel 1 – De Egel

♁ Fischer, Robert James
 ♚ Andersson, Ulf
 🌐 Olympiade Siegen 1970

**1. b3 e5 2. ♖b2 ♗c6 3. c4 ♘f6 4. e3
 ♙e7 5. a3 0-0 6. ♚c2**

Stelling na: 12... ♙e6

In een eerdere partij had Fischer 6. d3 gespeeld. Dat liep na 6... d5 7. cxd5 ♗xd5 8. ♗c3 ♗d6 9. ♗f3 ♙f5 10. ♗c2 ♗fd8 [10... ♗ad8!?] 11. ♗d1 h6 12. h3 ♗e6 13. ♗d2 ♗d7 14. ♙e2 op een wat onduidelijke stelling uit (Fischer – Tukmakov, 1970) 14... ♗g6!∞

6... ♗e8 7. d3

Interessant is hier ook 7. b4!?

7... ♙f8 8. ♗f3 a5

Zwart kan er een soort Engelse opstelling van maken met 8... g6 maar dan heeft hij wat tijd verloren.

9. ♙e2 d5?!

Nu gaat Andersson toch over naar een soort Scheveninger met verwisselde kleuren. Dat lijkt niet aan te raden.

**10. cxd5 ♗xd5 11. ♗bd2 f6 12. 0-0
 ♙e6**

In deze vrij normale stelling, die met verwisselde kleuren een Siciliaanse Scheveninger is geworden, is het altijd de vraag welke plannen er zijn. Een gangbaar plan is bijvoorbeeld om een wit paard naar c5 te spelen (♗d2-e4-c5). De vraag is natuurlijk ook of wit kan aansturen op de bevrijdende actie d3-d4. Dat lijkt al te kunnen: 13. d4 exd4 14. ♗xd4 ♗xd4 15. ♙xd4 waarna 15... c6 wit slechts minimaal voordeel geeft. [Hij lijkt ook een gepointeerd antwoord te hebben met 15... ♗f4?! maar dat valt erg tegen na 16. ♙f3 c6 17. ♗c4 ♗g6 en hier is zwart er niet op vooruit gegaan.]

13. ♙h1!!

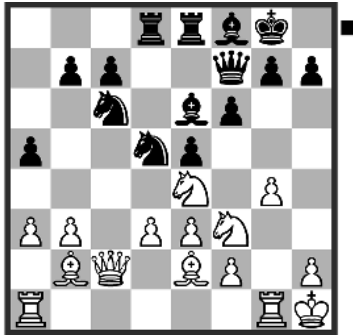
Twee uitroeptekens. De eerste voor de kwaliteit van de zet, de tweede voor het diepzinnige idee dat verborgen schuilt. Fischer blijkt hiermee zijn tijd ver vooruit te zijn, want vele jaren later wordt zijn ingeving gemeengoed bij (top) grootmeesters.

13... ♗d7 14. ♗g1

Hoofdstuk 1 – Leer van de Egel Klassiekers

Dat was de gedachte achter de vorige zet. Hij gaat met g2-g4 proberen ruimte te creëren op de koningsvleugel. Eigenlijk hoopt hij op de lange duur ook aanval tegen de zwarte koning te ontketenen. De eerste gedachte die in je opkomt is of wit met g2-g4 niet teveel zijn eigen koningsstelling verzwakt. Fischer heeft echter uitstekend gezien dat hij met een paard op e4 en een pion op g4 vrijwel nooit problemen met zijn koning zal hebben. Ook het zien van dat kenmerk getuigt van zijn grote klasse!

14... ♖ad8 15. ♞e4 ♚f7 16. g4

Stelling na: 16. g4

Het eerste gedeelte van het plan is al gelukt.

16... g6?

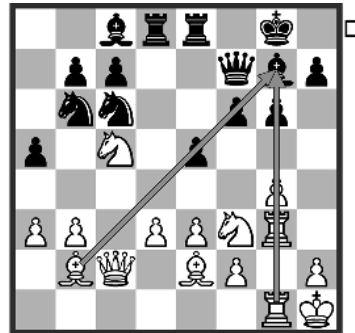
Gezien het vervolg moet deze zet een vraagteken krijgen. De loper op b2 staat op een stevige pionnenketen e5/f6/g7 te bijten. Met zijn plan beoogde Fischer om ooit met g4-g5xf6 de keten al te verkleinen tot twee pionnen, waarna de g-lijn

zou opengaan en hij nog maar een fractie verwijderd is van het verder openen van de lange diagonaal. Niettemin wordt hij met zwarts laatste zet flink in de kaart gespeeld, zoals we straks zullen zien.

17. ♖g3

Nu concentreert hij nog meer stukken op de koningsvleugel; hij bereidt een verdubbeling van de torens voor.

17... ♙g7 18. ♖ag1 ♞b6 19. ♞c5 ♙c8

Stelling na: 19... ♙c8

Behalve het feit dat pion b7 gedekt moet worden, mag zwart eigenlijk nooit zijn witveldige loper voor een paard laten ruilen. De vraag is natuurlijk nu hoe wit zijn activiteit kan uitbreiden. De lange diagonaal is nog dicht evenals de g-lijn. Dus moet er nu iets bijzonders gebeuren om ervoor te zorgen dat wit deze stukken (♙b2, ♖g1, ♖g3) 'tot leven gaat wekken'.

20. ♞h4!

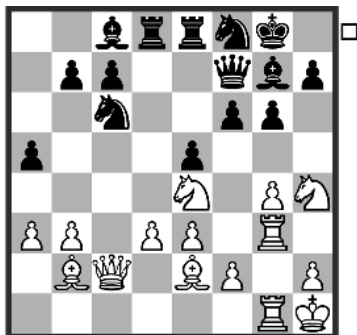
Sleutelconcepten in het Middenspel 1 – De Egel

Alles even planmatig. Hij gaat straks een paard op f5 planten!

20... ♖d7?!

Dit is vermoedelijk niet zo'n handige zet, maar hij wilde graag het lastige paard van c5 verjagen en zijn paard van b6, dat niets doet, naar de koningsstelling spelen. Misschien had hij beter uit de g-lijn kunnen gaan met de koning met 20... ♔h8!?, maar dan staat hij natuurlijk wel in de lange diagonaal...

21. ♗e4 ♗f8

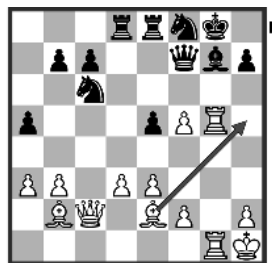
Stelling na: 21... ♗f8

22. ♗f5!

Dit schijnoffer lag in de lijn van de verwachting, maar er moest natuurlijk toch nog gerekend worden.

22... ♕e6

A) Op 22... ♕xf5 23. gxf5 g5 had Fischer 24. ♗xg5 gepland. Na 24... fxg5 25. ♖xg5+-

Stelling na: 25. ♖xg5+-

dreigt er van alles en hij wint sowieso het geofferde materiaal (met rente) terug.

B) Op 22... gxf5 wint wit met 23. gxf5 ♕xf5 [Geen oplossing is 23... ♔h8 24. ♖xg7 ♗xg7 25. ♖xg7 ♔xg7 en nu is 26. ♗g3 met de mogelijke dreiging ♗h5+ in combinatie met f2-f4 vrijwel beslissend.] 24. ♖xg7+ ♗xg7 en nu de tussenzet 25. ♗xf6+! ♔f7 26. ♖xg7+ ♔xg7 27. ♗xe8+ ♖xe8 en wit heeft voldoende materiaal veroverd.

23. ♗c5 ♗e7?!

Wederom had hij met de loper teruggevoeten. 23... ♕c8!?

24. ♗xg7

Dit is een belangrijk onderdeel van het hierboven geschetste plan. De verdediger op g7 wordt geëlimineerd waardoor ♕b2 zo dadelijk verandert in een monster...

24... ♔xg7 **25. g5!**

Hoofdstuk 1 – Leer van de Egel Klassiekers

Dit is natuurlijk de executie van zijn gehele idee.

25... ♗f5

Na 25... fxf5 26. ♖f3 ♗f5 [Een elegante winstvoering is na 26... ♖g8 27. ♙xe5+ ♕h6 28. ♖b2! Er dreigt nu ♗xe6 en ♙g7+ gevolgd door een vernietigend aftrekschaak. 28... ♙c8 verliest dan vanwege 29. h4!] 27. e4 wint wit een stuk.

26. ♖f3

Nog sterker was 26. gxf6+.

26... b6 27. gxf6+ ♕h8

27... ♖xf6 28. ♗e4+- met winst.

28. ♗xe6

Ook de tweede zwarte loper sneuvelt. Het witte loperpaar gaat nu ook nog een hartig woordje meespreken.

28... ♖xe6 29. d4!

Dat kon niet uitblijven: ♙c4 dreigt.

29... exd4 30. ♙c4 d3 31. ♙xd3 ♖xd3

Hij geeft de kwaliteit maar op een andere manier. Want na 31... ♖ed6 32. ♙c4! [Ook 32. ♙xf5! wint.] 32... ♖d2

mag wit het mooi uitmaken met 33. ♖xf5 gxf5 34. ♙xf7.

32. ♖xd3 ♖d6 33. ♖c4 ♗e6 34. ♙e5

Fischer speelt het rustig naar winst.

Als hij even goed gekeken had, had hij ongetwijfeld 34. ♖xf5! gevonden. Want na 34... gxf5 35. ♖g7! ♖f8 [35... ♖h5 36. f7 ♖f3+ 37. ♖g2+-] 36. ♖c2! maakt hij aan alle tegenstand een eind met 36... ♖d5 37. ♖g1 ♖f7 38. ♖c6.

34... ♖d8 35. h4

Ook nu won 35. ♖xf5 maar wat Fischer doet is ook goed.

35... ♗d6 36. ♖g4 ♗f8 37. h5 ♗e8 38. e4 ♖d2

Er volgt een grappig einde na 38... gxh5 39. ♖g8+ ♖xg8 40. ♖xg8+ ♕xg8 41. f7#.

39. ♖h3 ♕g8 40. hxg6 ♗xg6 41. f4 ♕f8 42. ♖g5 ♗d6 43. ♙xd6+

En nu vond Andersson het genoeg. Want na 43. ♙xd6+ ♖xd6 44. f5 verliest hij nog meer materiaal.

1-0

1.2 Julian Hodgson

De Engelse grootmeester Julian Hodgson is een van de grote talenten in Groot-Brittannië. Het voormalige wonderkind werd vier keer kampioen van Engeland en vertegenwoordigde Engeland ook een paar keer op de tweejaarlijkse Schaakolympiade. Maar bovenal staat Hodgson bekend om zijn originele ideeën, zijn diep doordachte concepten en zijn soms frivole zetten waarmee hij een partij soms op briljante wijze weet af te sluiten.

Julian Hodgson (foto Jos Sutmuller)

Zelf heb ik Julian persoonlijk leren kennen tijdens verschillende toernooien in Europa waarin we samen op zoek gingen naar succes. De post-mortems van zijn partijen waren vaak een lust voor het oog, niet in de laatste plaats door de soms onzinnige, maar hoogst ideeënrijke varianten die hij de omstanders liet zien. Maar ook door de onderkoelde humor waar de Britten vaak om bekend staan. In alles was Hodgson een ware liefhebber van ons mooie spel, die helaas zijn schaakbord aan de wilgen

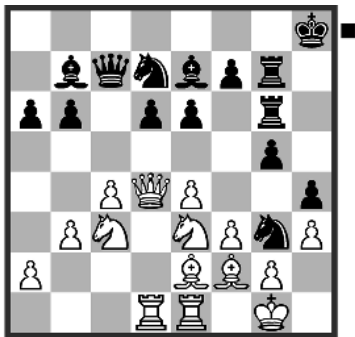
Hoofdstuk 1 – Leer van de Egel Klassiekers

heeft gehangen. Als de tegenstander op een prachtige manier van hem gewonnen had, was hij niet te beroerd om deze 'geniale ingeving' voor het nageslacht te bewaren. Helaas is hij gestopt met toernooischaak maar gelukkig duikt hij nog af en toe op als er een groot schaakevenement in Engeland plaatsvindt. Zijn twee boeken *Attack with Julian Hodgson 1 en 2* pronken nog altijd in mijn boekenkast. Ook hier valt bij de keuze van de partijen en het commentaar dat hij geeft bij deze partijen de ware schaakliefhebber te zien.

De volgende partij speelt hij op Nederlandse bodem in Wijk aan Zee tegen de dan sterke Nederlandse IM Hans Böhm, die in Nederland bekend staat als *Mr. Chess*, vanwege de promotie die hij voor het schaakspel in ons land heeft betekend. Het is duidelijk als twee van deze matadores tegen elkaar spelen er wat te beleven valt!

♁ Böhm, Hans (2435)
♚ Hodgson, Julian M
♁ Hoogovens-B 1985

1. d4 ♘f6 2. c4 c5 3. ♘f3 cxd4 4. ♘xd4
b6 5. ♘c3 ♙b7 6. f3 e6 7. e4 d6 8. ♙e2
♙e7 9. 0-0 0-0 10. ♙e3 a6 11. ♚d2
♞bd7 12. ♞fd1 ♚c7 13. ♞ac1 ♞ac8
14. b3 ♙h8 15. ♙f2 ♞g8 16. ♞c2 g5
17. ♞e3 ♞g6 18. ♚d4 h5 19. ♙h1
♞cg8 20. ♞f1 ♞8g7 21. ♞cd1 h4 22.
h3 ♞h5 23. ♞fe1 ♞g3+ 24. ♙g1

Stelling na: 24. ♙g1

Hodgson heeft zich van het drierijensysteem bediend. Daarbij heeft hij het originele plan dat Fischer tegen Andersson introduceerde ook van stal gehaald om met ...♙h8, ...♞g8 en ...g5 operaties op de koningsvleugel te gaan spelen. Hij komt nu met een opmerkelijk pionoffer.

24... ♙f6! 25. ♚xd6

Vermoedelijk had wit van de pion moeten afblijven met 25. ♚d2, maar ik kan me voorstellen dat de verleiding groot was; zeker omdat zwart anders zijn loper mooi op e5 zou kunnen plaatsen.

25... ♚xd6 26. ♞xd6 ♙xc3

Zwart heeft tijdelijk een stuk gewonnen, maar dat kan wit heroveren. Dan dient hij echter wel zijn zwartveldige loper op te geven en daar was het Hodgson om te doen! Welke gevolgen dat gaat krijgen, zien we pas veel verder in de partij.